

Poznámky na úvod: Fenomenologické závorkování

Husserlovo pojmosloví není jednoznačné. Už v předchozí části byla řeč o epoché ve smyslu zdržení se užívání autority vědy. Teď hovoří o vypnutí předpokladu samozřejmého postoje

Husserlův titul:

Die Thesis der natürlichen Einstellung und ihre Ausschaltung

Thesis: nejlépe *předpoklad*, obvykle hovoříme o kladení, možná výchozí tvrzení
odtud téze, antitéze je její popření, syntéze je potvrzení po zpochybnění

natürliche Einstellung: Einstellung, postavení, postoj, jak jsme „naštelování“ čili seřizení
(viz Stellwerk, nastavování výměn na výhybkách)

natürliche: přirozený ne ve smyslu přírodní či přírodou daný, nýbrž nekriticky přijímající obvyklé jako skutečné
u člověka přirozený znamená návykový!
U Husserla, považovaný za samozřejmý

Ausschaltung: odpojení, vypnutí, nejlépe **popření závaznosti** nebo **pozastavení platnosti** - stavíme mimo

Souhrnem“ co v běžném životě považujeme za samozřejmé, a jak je možné se od toho oprostit

* * *

Druhý oddíl, Základní fenomenologická úvaha**První kapitola, Teze přirozeného postoje a její vyřazení**

(Tj., co nereflektované vědomí předpokládá a jak se od toho oprostit)

§ 27. Svět samozřejmého postoje: já a mé osvětí

Jak se nám jeví svět, když o tom nepřemýšlíme: svět jako kulisa nereflektovaného vědomí či naše západní samozřejmosti 20. století:

nekonečný prostor, nekonečný čas, v nich objevuji předměty a bytosti, o nichž věřím, že jsou víceméně takové, jak je vnímám, a že nezmizí s odvrácením
ve světě známém v čase i prostoru přečnává temný horizont, mlha neurčitosti, ve které tápám
Svět je stálý ve změně, já se k němu vztahuji, svět sám má hodnotové a praktické rysy.

§28. Cogito a mé osvětí, samozřejmé a ideové

Ve světě jsem já jako **soubor úkonů cogito** se všemi úkony, stavy, jsem si sebe vědom, i když se sám sebou nezabývám

Jsem přítomen jako vnímající a jednající, svět je mi přítomen podobně jako ideální světy, na př. matematiky

§ 29. Ostatní Já-subjekty

Předpokládám, že ostatní jsou subjekty jako já, jejich svět předpokládám jako totožný s mým světem:

máme společný svět který jinak zakoušíme a vykládáme, avšak vzdor různosti se dorozumíváme

§ 30. Obecný předpoklad samozřejmého postoje

Zatím čistý popis obsahu našeho samozřejmého vědomí, prostý teoretizování
Teorie ve smyslu předpojatosti si držíme od těla

Obecné (předpo)kladení tu je, že skutečnost je něco, co nacházím a přijímám jako fakticky existující

části mohou být zdání, avšak skutečnost prostě je, vědy ji poznávají, je mi jaksi vnější a **způsobuje** mé vjemy

vidím popelník protože popelník je, to je samozřejmé (jenže já to vnímám jako popelník a ne miskou na oříšky jen proto, že jsem kuřák)

Toto je obecná téze samozřejmého postoje:

svět, skutečnost objektivně je, způsobuje můj subjektivní prožitek

§ 31. Radikální změna mých samozřejmostí. Závorkování

Je změna samozřejmého možná?

Postoj je to, díky čemu vnímáme osvětí jako smysluplný celek

když si je uvědomujeme, uchopujeme něco, co prepredikativně už tu bylo jako rys skutečnosti je možné změnit samozřejmou tézi stejně jako reflektovanou, když uchopíme vědomě ano, jiný postoj se nám návykem může stát „druhou přirozeností“!

Descartův pokus o zpochybnění zpochybňuje nepochybnost výskytu
naš pokus se týká smyslu, ne výskytu

nejde nám o popření, jako Descartovi, nýbrž o neutralizaci :
zde X existuje čili nic nebereme v úvahu, jde nám jen o význam, smysl

Husserlovo závorkování: Zkušenost v závorkách odmítáme brát v potaz jako vysvětlení

Nestaráme se o ni: zde nám o prožitek, ne o to, zda má či nemá protějšek ve světě (tak jako odmítáme vzít potaz existenci herců při vysvětlování smyslu děje v dramatu.

To patří k naší „dokonalé volnosti“ - jsme naprosto volní vnímat tak či onak

Na rozdíl od Descarta, nepopíráme ani se neujišťujeme,
jde nám jen o to, co daný děj znamená, zcela bez
ohledu na skutečnost či neskutečnost

Jde nám o děj (skrytý předpoklad tu je, že děj je
skutečnost, hmotný protějšek i mentální
protějšek jej jen vyjadřují)

Proto se budeme zabývat vědomím, ne vědomím „čiré
fantasie“

nýbrž skutečností jako vědomím (t.j. jablkem jako
chutným, záhodným)

§ 32. Fenomenologická epoché

Když uzavorkujeme svět, vyloučíme otázku existence/neexistence,
výklad z faktu,
objevujeme skutečnost jako zkušenost, tj. čistě jako vědomí,
Sein als Bewußtsein

Ve vysvětlení „v závorkách“ vylučujeme faktický výklad,
nepřijímáme ani nevylučujeme teoretické věty, jde nám o
čistou zkušenost

Na př. teorie o tom, že sekundární jsou
„subjektivní“

(positivistická epoché: vyloučení a priori ideí)

**Fenomenologie začíná, když všechno, co je, chápeme jako v
závorkách, tj. jako zkušenost**

(příklady: ne „existuje Bůh“ nýbrž jak
zakoušíme posvátno?

taktéž chudoba, bohatství, jaký to má smysl)

Fenomenologie je studium světa a života jako zkušenosti